

Artikel 70-overleg over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs – XXX, artikelen 76, 80, 81, 82 (1° en 2°) , 83 t/m 88 (18 december 2019)

Afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties

Aanwezig

voor ACOD Onderwijs: Nancy Libert, Jean-Luc Barbery;

voor COV: Babs De Vocht, Ann Huybrechts, Hilde Lavrijsen;

voor COC: Koen Van Kerkhoven, Koen Wils, Goele Cornelissen, Filip Vandenberghe;

voor VSOA: Marnix Heyndrickx;

voor de overheid: Katrien Cerpentier (kabinet Vlaams minister van Onderwijs Weyts), Ingrid Vanhoren (AHOVOKS), Chris Dockx (DOV), Chama Rhellam (DOV)

Algemene opmerkingen/vragen

COC

- Men stelt een tegenstrijdigheid vast: een 'onderwijsdecreet' is een technisch decreet toch wordt er een artikel 70-overleg georganiseerd over een aantal bepalingen die blijkbaar fundamentele onderwijsvormingen bevatten.
- Bevat het onderwijsdecreet - naast de artikelen die het voorwerp vormen van het overleg - geen andere artikelen die ook fundamentele hervormingen inhouden?
- Een artikel 70-overleg kan op vraag van een vakorganisatie of een onderwijskoepel worden georganiseerd om toelichting te krijgen bij fundamentele hervormingen nadat zij daarover zijn geïnformeerd. Het is aan de sociale partners om te beoordelen of het om fundamentele hervormingen gaat en of een artikel 70-overleg noodzakelijk is. Hier vindt een artikel 70-overleg plaats waarop fundamentele hervormingen worden aangekondigd. Van waar de urgentie om dit overleg op een dergelijke korte termijn te organiseren?
- Vraag om voor deze legislatuur duidelijke afspraken te maken over het effectief geïnformeerd worden zodat sociale partners een inschatting kunnen maken of er fundamentele hervormingen gepland worden waarover dan een artikel 70-overleg kan worden gevraagd.

COV

- Het artikel 70 (en soortgelijke artikelen voor de andere onderwijsniveaus) heeft in de loop der jaren een wijziging ondergaan. In het verleden nam de overheid het initiatief, de wijziging hield in dat de sociale partners nu kunnen vragen om gehoord te worden.
- Men heeft geen tijd gehad om de achterban te raadplegen, goede afspraken zijn noodzakelijk.

Antwoord van de overheid

- De keuze is gemaakt om in het kader van het onderwijsdecreet enkele bepalingen op te nemen die al uitvoering geven aan het regeerakkoord. De hoogdringendheid is er omwille van het feit dat het dossier aanstaande vrijdag is geagendeerd voor principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Deze timing is noodzakelijk wil men scholen tijdig kunnen informeren in functie van de start van het volgende schooljaar. Vandaag wordt toelichting gegeven bij de bepalingen die het

voorwerp vormen van het artikel 70-overleg. De overheid verneemt graag van de partners hun eerste reflecties over de bepalingen. De officiële standpunten van de partners worden uiteraard pas verwacht bij de formele onderhandelingen over het onderwijsdecreet.

COC

- Wanneer zullen de formele onderhandelingen over het onderwijsdecreet worden opgestart, toch niet de week na de kerstvakantie?

Antwoord van de overheid

- De overheid plant een toelichting bij het onderwijsdecreet voor de sociale partners op 21 januari 2020. Op 28 januari 2020 starten de formele onderhandelingen.

ACOD

- Men sluit zich aan bij de opmerking van COC dat fundamentele hervormingen niet thuishoren in een onderwijsdecreet (vereisen een afzonderlijk decreet).
- Men is bereid om vandaag naar de toelichting te luisteren en informatieve vragen te stellen. Men zal nog niet reflecteren over de bepalingen.

VSOA

- Men sluit zich aan bij de opmerking dat fundamentele hervormingen niet thuishoren in een onderwijsdecreet. Dit is een opmerking die reeds herhaaldelijk is gemaakt bij vorige onderwijsdecreten en deze opmerking zal ook nogmaals herhaald worden op de formele onderhandelingen.

Afspraak

Van het overleg wordt een verslag gemaakt dat aan de partners wordt bezorgd en dat als officieel stuk bij het dossier voor principiële goedkeuring wordt gevoegd.

Toelichting

Ingrid Vanhoren geeft toelichting bij de bepalingen.

Opmerkingen/reacties

COC

- Uit de toelichting door de overheid vernemen we dat de curriculumdossiers geen meerwaarde zouden hebben. Maar de curriculumdossiers hadden ook nog een ander doel, meer specifiek voor structuuronderdelen met een beroepsspecifiek gedeelte: de vertaalslag van de competenties uit de beroepskwalificaties naar onderwijsdoelen. De doelen uit de beroepskwalificaties zijn te functioneel geformuleerd om ermee aan de slag te kunnen gaan in een onderwijscontext. Een vertaling is nodig om curriculum logisch te kunnen opbouwen. Curriculumdossiers boden – in overleg met de arbeidsmarktactoren – de ruimte om die noodzakelijke vertaling te maken. De vraag stelt zich wat de impact is van het verder uitrollen van standaardtrajecten voor de kwaliteit van het onderwijs? Die logische opbouw van het curriculum moet kunnen gegarandeerd worden.

De wijze waarop de doelen nu in de standaardtrajecten geformuleerd worden, voldoen daar niet aan.

Antwoord/reactie van de overheid

- De standaardtrajecten worden toch samen met de onderwijspartners ontwikkeld? Stelt men de kwaliteit van de ontwikkelde standaardtrajecten in vraag?

COC

- In standaardtrajecten zijn de doelen geformuleerd als competenties met een minimale aanduiding van de kenniscomponent. Onderwijsdoelen zouden als basis moeten kunnen dienen voor de uitbouw van een onderwijsaanbod. Daartoe moeten ze (vak)inhoudelijke bouwstenen en een (vak)ordering aanreiken. Die bouwstenen en ordening moeten mee onderwijskwaliteit garanderen. Daarom zouden de competenties uit de beroepskwalificaties minstens vanuit onderwijs vertaald moeten worden in onderwijsdoelen (in bovenstaande zin). De huidige standaardtrajecten slagen daar niet in.
- De leerplannen blijven wel bestaan, maar wij lezen dat genuanceerd want ze zijn “aanvullend”. Onze zorg: op welke manier blijven we kwaliteitsvol onderwijs garanderen?
- Het schoolbestuur kan differentiële doelen toevoegen, maar hoe verhouden die doelen zich dan tot de leerlingenevaluatie en de rol van de delibererende klassenraad. Wat is de rol van de onderwijsinspectie met betrekking tot de differentiële doelen?

Antwoord/reactie van de overheid

- De oorspronkelijke doelstelling van het curriculumdossier hield ook in dat de onderwijsverstrekkers de differentiële doelen gemeenschappelijk zouden bepalen, het kader meer operationeel zouden invullen zoals de relatie transversale - inhoudelijke sleutelcompetenties, ... maar men heeft dat in het kader van de curriculumdossiers eerste graad niet gedaan.
- De overheid heeft begrip voor de bekommernis dat doelen in een standaardtraject te functioneel zouden geformuleerd zijn en is zeker bereid om samen te bekijken hoe die formulering kan worden bijgestuurd. De afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft cruciaal om ervoor te zorgen dat de arbeidsmarkterichte opleidingen actueel zijn.
- Wat de differentiële doelen betreft (vandaag doelen die de overheid niet bepaalt), deze spelen al een rol in de leerlingenevaluatie. De klassenraad neemt alle doelen in beschouwing en oordeelt autonoom. Voorliggende bepalingen wijzigen dit principe niet, enkel de terminologie wordt geactualiseerd (i.c. differentiële doelen). De onderwijsinspectie kan in het kader van doorlichtingen wel vaststellingen doen met betrekking tot die differentiële doelen en adviserend optreden maar er nooit consequenties aan koppelen wat de erkenning van de school of het structuuronderdeel betreft.

ACOD

- Wat ontbreekt precies in de curriculumdossiers waardoor ze nu worden afgeschaft? De onderwijsverstrekkers hebben een grote verantwoordelijkheid gekregen in de ontwikkeling van de curriculumdossiers. Waren de verwachtingen te hoog gegrepen en kon men ze niet realiseren of wou men ze niet realiseren? Voor ons maakt het antwoord op deze vraag een wezenlijk verschil.
- Zijn de knelpunten met betrekking tot het opstellen van curriculumdossiers te wijten aan de eigenheid van de eerste graad of zouden de knelpunten er ook zijn voor de tweede en derde graad?

COC

- Het is belangrijk om in de codex SO een definitie op te nemen van differentiële doelen (wat kan, maar wat ook niet)?
- Heeft de problematiek met de curriculumdossier ook niet te maken met het feit dat de overheid de eindtermen heeft losgekoppeld van vakken? Hiermee heeft de overheid de structuur/het kader om doelen mee te ordenen volledig losgelaten, een flater. En wat zal dat betekenen voor de tweede en derde graad?

Antwoord/reactie van de overheid

- Men is er niet in geslaagd om de invulling te geven aan de curriculumdossiers die ervan werd verwacht (duidelijk onderscheiden basisopties en pakketten, evalueerbare doelen, ...). Er waren bij de onderwijspartners verschillende visies op de invulling van de curriculumdossiers. Naar aanleiding daarvan is de vraag gerezen of curriculumdossiers dan wel een meerwaarde hebben en geen overbodige stap vormen, ook voor de tweede en derde graad.

COC

- Uitdrukkelijk vraag aan de overheid om opnieuw een koppeling te maken tussen de eindtermen en de vakken. Duidelijke verwachting dat de overheid structuur brengt in het onderwijs door de vakken vast te leggen en daaraan gekoppeld de bekwaamheidsbewijzen voor het personeel.
- Ook voor lerarenopleidingen (vakinhoudelijke expertise) is dat cruciaal. Vakken zijn een instrument om onderwijskwaliteit te kunnen garanderen.
- Bereidheid om het vakkenbesluit te actualiseren.
- Belangrijk in het licht van transparantie voor personeel en voor ouders en leerlingen dat niet alleen de officiële benamingen van structuuronderdelen worden gebruikt maar ook de officiële benamingen van de vakken.

COV

- De valideringscommissie gaat nu ook de 'haalbaarheid' beoordelen. Dit raakt sterk aan de opdracht van het personeel. Hoe zullen de vertegenwoordigers van personeel daar bij betrokken worden? Ook in de ontwikkelcommissies zijn geen vertegenwoordigers van personeel betrokken. Het COV vraagt uitdrukkelijk dat we als personeelsvertegenwoordigers betrokken worden bij deze beoordeling.

Antwoord/reactie van de overheid

- De valideringscommissie zal de haalbaarheid voor geheel van de ontwikkelde eindtermen beoordelen. Nu wordt dat in de ontwikkelcommissies geïsoleerd bekeken, vanuit het eigen vakgebied.

COC

- Men vindt het goed dat 'haalbaarheid' aan de beoordelingscriteria voor de valideringscommissie is toegevoegd, maar de vraag stelt zich hoe die haalbaarheid concreet zal beoordeeld worden? Hoe zal dat vorm krijgen? De haalbaarheid hangt toch samen met de lessentabel, namelijk hoeveel onderwijstijd er tegenover staat?

Antwoord/reactie van de overheid

- Bij de ontwikkeling van de eindtermen blijkt 'haalbaarheid' een moeilijke en vage discussie. De overheid legt geen uren per vak vast, dus de discussie is gebaseerd op bestaande praktijken.

COC

- Hoe kan de valideringscommissie dan de haalbaarheid beoordelen als ze geen zicht heeft op onderwijstijd/instructietijd?
- De haalbaarheid kan enkel beoordeeld worden als die geoperationaliseerd wordt. Dat betekent dat de tijd gemeten/bepaald moet worden. Daarbij moet ook een onderscheid gemaakt worden tussen inhoudelijke en transversale doelen. Inhoudelijke doelen zijn prioritair.

Antwoord/reactie van de overheid

- In uitvoering van het regeerakkoord zal de overheid voor Nederlands en wiskunde de onderwijstijd vastleggen. Dat is een eerste stap.

COC

- De eindtermen beperken zich niet tot de vakken Nederlands en wiskunde.